

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Baththány-utca 5. sz.

Gazdasági egyletek szövetkezése.

Sok tárgya van a magyar gazdaközönségnek, melylyel közérdekből foglalkozni és folyton foglalkoznia kell, de kétségtelenül egyik legfontosabb kérdés a mezőgazdasági érdekképviselet óriási fontosságú kérdése.

Foglalkozni kell ezzel a kérdéssel az egész közvéleménynek, mert természetszerűleg mindenkit érdekel Magyarország legelső osztályának ez a régi és csodálatoskép mindeddig elodázott kérdése. Az, hogy a nagy gazdaságtársadalomnak mindenütt meglegyen az egységes és hivatott érdekképviselete és ne a véletlenségtől függjön, vajjon foglalkozik-e valaki valahol a gazdánép dolgaival, szükségleteivel és igényeivel.

Ma az a helyzet, hogy szerte az országban régóta főnállanak, avagy ujabban alakulnak megyei és városi gazdasági egyletek és községi gazdakörök. Persze csak ott alakulnak ilyen egyletek, ahol buzgó kezdeményezők vállalkoznak a társadalmi munkára. Ahol nincsenek ily férfiak, ott pedig teljességgel szervezetlen a gazdaságtársadalom és még csak az Omge és a magyar Gazdaszövetség értékes, jóltevő mozgalmainak, akcióinak sem válik közvetlen részesevé.

Ez a két országos jellegű intézmény mindenkép törekszik ugyan arra, hogy általánosítsa azokat az előnyöket, melyeket a gazdák és a gazdasági fejlődés érdekében el tud érni, de természetszerűleg megakad az akciónak tökéletes sikere egyrészt azon, hogy hiányzik a gazdasági egyleti szervezet teljessége, másrészt azon, hogy némely, alapszabályilag bár létező, egyletek nem munkaképesek, mert hiányzanak az anyagi eszközeik.

Nagy és teljes célokat csak úgy lehet elérni, ha az egész ország gazdaközönségét magába foglaló oly szervezetek létesülnek, melyeknek tevékenysége minden legkisebb gazdának hasznára és előnyére lehet. Ez a szervezet pedig aligha lehet más mint a kiterjedt egyesületi hálozat betetőzése a gazdasági kamarák törvény által létesítendő intézményével.

Fejlesztő, átalakító, segítő munkára van szükség az állam részéről a mezőgazdaság terén és kell, hogy a kormányzat szükségét érezze a gazdasági érdekképviselet irányító tevékenységének, melyre céltudatos intézkedéseit alapíthatja.

Ha valaha, éppen most imminens szüksége mutatkozik azért az évtizedek óta sürgetett szervezet erős kézzel való létesítésének és nem kételkedünk benne, hogy az imponálóan megnyilatkozó közakarat előtt meghajolva, az alkotásra kiváló jóakarattal kész szakminiszter hamar beváltja a gazdakörök óhajításait. Legalább ez a jövőbe ható haszna legyen meg a mostani szomorú gazdasági esztendőnek.

7 1/2 % pótdadó-csökkenés.

Vasárnapi számunkban jeleztük már, hogy Szabadka költségvetése végeredményében mily előnyösen alakult, ami kizárólagosan a városi háztartás nemcsak szakszerű, de páratlanul buzgó és lelkiismeretes vezetésének eredménye, *Biró Károly* polgármesternek és az új kor embereinek dicsősége.

Ma már határozottan meg is írhatjuk, hogy az 1905-ki költségvetés szerint Szabadkán a **potadó a jövő költségvetési évben 7 és 1/2 százalékkal lett kevesebb.**

Pedig a jövő évi költségvetés egyike a legrealisabbaknak. A bevételi tételek ugyszólván a minimummal számítottak mindenütt, míg a kiadási

tételeknél minden eshetőséget számitásba vettek.

Ennek azután meg lehet még az az eredménye is, hogy az 1905. évi zárszámadás tetemes pénztári maradvánnyal záródhatik.

Ugy hisszük, hogy ennél örvedesebb hirt nem közölhetünk volna Szabadka lakosságával.

De ez a hír bizonyítéka annak is, hogy azok, akik az új kort Szabadkán megteremtették munkával és eredménnyel bizonyítják be azt, hogy azon ígéreteket, melyeket az uralomralépéskor tettek, be akarják és be tudják váltani és hogy a bizalmat nem korteszszközökkel, hanem puritán, komoly munkával fogják megszerezni.

Nem hisszük, hogy volna Szabadkán komolyan, önzetlenül gondolkodó ember, aki ezen eredményre ne fordulna bizalommal a város ügyeinek vezetőihez és azon párthoz, amely ezen eredmény elérését lehetővé tette.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, szept. 5.

— **Bajai szerkesztő a bécsi nemzetközi sajtókongresszuson.** A vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége *dr. Lemberger Ármint* a „Bajai Hirlap” főszerkesztőjét kiküldötte a f. hó 10-én kezdődő bécsi nemzetközi sajtókongresszusra.

— **A tanév megnyitása a bajai iskolákban.** Ünnepelesen és az egész tanuló ifjuság jelenlétében ment végbe hétfőn délelőtt az összes bajai iskolákban az új iskolai év megnyitása. *A főgimnáziumban* — Veni Sancte után — az új igazgató, *dr. Werner Adolf* intézett lelkes beszédet a tornacsarnokbau összegyűlt, mintegy 300 főnyi deáksághoz, mely után a fegyelmi szabályokat olvasták föl. A többi iskolákban hasonló programmal ment végbe a megnyitó-ünnepély.

— **A bajai városi tisztviselők fizetésemeléséből** bizony alig lesz valami még az ősszel végbemenő restaurációra sem. Ugy hirlük ugyanis, hogy a fizetésrendezésnek a korpótlékrendszerrel egyidejűleg tervbe vett megvalósítása oly tetemesen emelné a községi pótdadót, hogy nincsen rá eset miszerint a törvényhatósági

bizottság azt megszavazza. — A tisztviselők tarthatatlan anyagi helyzetét azonban szanálni kell és így nem marad más hátra, mint az a momentán megoldási mód, hogy valamennyi városi tisztviselő fizetését — legalább erre az inséges esztendőre — drágasági pótlék címén 25%-al emeljék és ezt nekik a folyó évre kiutalványoznak. Így teszik ezt más városok is s reméljük, hogy a mi tisztviselőinknek is lesznek jóságos szószólói a közgyűlésben.

— **Az ötödik bajai gyógyszerész sorsa** a holnapi közgyűlésen dől el. Arról van ugyanis szó, hogy a város belterületétől mesze fekvő külső városrészek is megkapják végre valahára a rég sürgetett és szinte égetően szükséges patikát és ezzel együtt Baja város az ötödik gyógyszerészert. A folyamodó *Rónai Ede* okl. gyógyszerésznek sok a hive a közgyűlésben de sorompóba kell is, hogy álljanak valamennyien a külső város e vitális érdekéért, mert a tanács — megbízható hír szerint — a kérelem elutasítását fogja javasolni. És így a külváros valószínűleg továbbra is patika nélkül marad.

A tompai templom.

Vannak, akik kifogásolják, hogy a tompai templom építésének ügye nem halad előre. Kifogásolni könnyű, egyike a legkönnyebb dolgoknak. Pedig csak egy kis komoly utánjárás kellene ahhoz, hogy a kifogásoló, mielőtt kifogását megírná, meggyőződnék arról, vajjon kifogása alapos-e, vagy legalább megállhatja-e ideig-óráig is a helyét.

A tompai templom építésügyében egyik helybeli lapban a hatóság ellen emelt kifogás szintén magán viseli a kifogásoknak rendes jellegét.

Ezen templom építésének ügye nem haladhat előre azon közbejött csapás miatt, amely az egyházmegyét nagylelkű főpásztorának, — *Császka Györgynek* halálával érte.

A megboldogult érseket már csak mégis lehetlenség volt betegségének ideje alatt azzal a kérelemmel háborgatni, hogy tenné le a templom-építésre kegyesen adományozott összeget. Így azután az összeg nem is lett teljes egészében letéve.

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árban
csinos kivitelben
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán
Baththány-utca
3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK

Most azután kérdés, hogy az érsek ezen célra tett kegyadománya ki lett-e egészítve, vagy nem? Kérdéssé lett tehát az is, vajjon a városnak mennyivel kell most már a templomépítéshez hozzájárulni.

Addig, míg Bíró Károly dr. polgármester a kalocsai káptalannál ezen ügyet el nem intézi és meg nem tudja, hogy a káptalan a templomépítésre kegyesen felajánlott összeget megadja-e vagy nem, ezen ügyben végleges döntést senki sem várhat, amivel azután mindenféle kifogás is elesik.

A szerb koronázás előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Belgrád, szept. 6.

Szerbia népe lelkesedés nélkül, sőt kedvtelenül és ellenséges érzéssel várja Péter király koronázásának napját s ez a hangulat kifejezésre jut a sajtóban is, a mely valósággal visszariasztja a lakosságot a koronázó ünnepektől. Jellemző ebben a tekintetben a „Slob. Recs“ egy cikkelye, amely a többi között ezeket mondja:

Miután a radikális kormány meghallgatta a fővárosi sajtó minden kifogását a koronázás ellen, a lakosság kedvezőtlen anyagi helyzetét, a szárazságot, a részleges éhínséget — mégis megállapította a koronázás napját, a melyen Isten kegyelméből most már meg fog történni. Az a párt, amely folyton arra hivatkozik, hogy mindig alkalmazkodik a közvélemény óhajtatásához, ezuttal meghazudtolta magamagát. Mert azt csak nem meri állítani a kormány, hogy a nép óhajtatása, a közvélemény kívánsága volt, hogy a koronázást most tartsák meg.

A szerb nép óhajtatása még sohasem nyilvánult oly egyértelműen, mint most a koronázó ünnepek ellen, a melyek költségesek és a mostani körülmények között célszerűtlenek és esztelenek.

Valamennyi ujság, kivéve a félhivatalos »Samoprava«-t, állást foglal a koronázás ellen. Azt fejtetik, hogy ha már koronázni akarnak és az államkincstárt kiüritik, legalább olyan időben tegyék, a mikor a lakosság nem nyomorog s az egész dolog nem annyira vizsás.

Ilyen körülmények között a koronázás vakparádé lesz, amelynek semmi értelme sincsen. A koronázás pusztán formalitás, legalább Szerbiában s komikus, nagyzó hatást tesz, ha csak a szegénység és nyomorúság eltakarására szolgál.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 10. A m. á. v. altiszti kör Erzsébet gyászünnepélye.

Szeptember 25. A kath. legényegylet szüreti mulatsága saját helyiségében.

Országos vásár. Szabadkán szeptember 4., 5. és 6.

— Személyi hír. Landgráf János országos halászlát felügyelő holnap reggel Szabadkára érkezik.

— Közgyűlés. Szabadka város törvényhatósági bizottsága szeptember havi rendes közgyűlését 24-én fogja megtartani, a mely alkalommal az 1905. évi költségvetés is tárgyalva lesz. A költségvetés e hó 8 tól kezdődőleg lesz közszemlére kitéve.

— **Kitüntetett nyomdatulajdonos.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy ő felsége *Bittermann* Nándor zombori kő- és könyvnyomdatulajdonosnak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A kitüntetett a megye egyik legrégebbi nyomdájának tulajdonosa és már hosszú idő óta tevékeny részt vesz a megye székhelyének társadalmi és közéletében.

— **Esküvő.** Sóváry Zoltán államvasuti mérnök f. hó 17-én vezeti oltárhoz a helybeli ág. evangélikus templomban Mérey Mariska kisasszonyt, Mérey Ágoston főgymnasiunai tanár leányát.

— **A tanév kezdete** A két havi vakáció letelt, a tanuló ifjuság ujult erővel fog hozzá az ismeretszerzés komoly munkájához, tantestületünk derék tagjai pedig kettős feladatuk megoldását folytatják, hogy életképes magyar honpolgárokat neveljenek és terjesszék a magyarosodás szellemét ott, ahol a legnagyobb eredmények érhetők el. A helybeli összes elemi iskolákban ma kezdtek meg az új tanévet ünnepélyes istentisztelettel és holnap már a rendes előadások veszik kezdetüket.

— **Változás a postán.** A temesvári postaigazgatóság elrendelte, hogy a postacsomagok házhoz szállítását november hó 1-től a postahivatal fogja eszközölni. — A postacsomagok szállítását, nemkülönb a levelek kézbesítését ugyanezen időtől fogva az első számú (vasuti) postahivatal fogja eszközölni. Az igazgatóság az ujtás tanulmányozására *Fábián* Gyulát, a vasuti postahivatal főnökét küldte ki.

— **A női iparegyesület megalakulása.** A szabadkai női iparegyesület f. hó 11-én, vasárnap délután 4 órakor, a Pest szálló kistermében tartja alakuló ülését. Tárgy: védnök, elnökségek, bizottságok és választmány megválasztása. A cél, irány és alapszabályok megvitatása.

— **Beiratások a gymnasiumban.** A gymnasiumban ma már megkezdődtek az előadások. A beiratások eredménye a mai nappal a következő: I. oszt. 135, II. oszt. 118, III. oszt. 82, IV. oszt. 80, V. oszt. 59, VI. oszt. 34, VII. oszt. 42, VIII. oszt. 38, összesen 588.

— **Elvi határozatok iparügyekben.** Több fölmerült vitás kérdésben a kereskedelmi miniszter legutóbb a következő elvi határozatokat hozta: 1. Tanonc lehet bárki ha életének 12-ik évét betöltötte, minél fogva a tanonczszerződés megkötése magasabb életkortól vagy iskolai képesítés kimutatásától függővé nem tehető. 2. Kőműves mester technikus vállalkozó címet nem használhat.

3. A kereskedői minőség megállapításának feltétele a kereskedői ügyletekkel való iparszerű foglalkozás. 4. „Világosodása most csak ezelőtt, jó mosó battiszt selyem“ stb. fölírások alkalmazása kihágást nem képez. 5. Sztrájkoló segédnek az a ténye hogy a dolgozó segédet föl szólította: „Ha tudja, hogy helyben sztrájk van, hagyja azonnal abba a munkát mert ha ezt nem teszi, baj lesz és ha nem elég egy föl szólítás, majd négyen jönnek érte“ az ipartörvény 164. §-ába ütköző kihágás tényálladékát magában foglalja. 6. Fakereskedők ácsmunkálatokra csak vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak, de a munkálatokat ily esetben is csak iparendélyvel bíró ácsmesterekkel végezhetik,

— **Honvédek érkezése** Az ezred-összpontosítási gyakorlatokon leendő részvétel végett holnaptól kezdve érkeznek az ezredünkhöz beosztott vidéki honvédcsoportok. Első lesz a zombori zászlóalj, amely holnap délebben érkezik városunkba. 8-án az újvidéki zászlóalj érkezik ugyanazon időben. A szegedi 3. honvédhuszár-ezred alosztálya 11-én és a szabadkai honvédhuszár-ezred bajai alosztálya pedig 12-én jönnek Szabadkára. Az összpontosított csapatok gyakorlati Szabadka és Bácsalmás között fognak lefolyni.

— **Baleset a sátorbontásnál.** Végzetes szerencsétlenség történt ma kora reggel a Teleki téren, ahol a szücsök és ruhakereskedők vásári sátrai állanak. Mirkov Jócó 12 éves óbecsei szücsinas gazdája sátrának a lebontásával volt elfoglalva, miközben a sátor összeomlott és oly erővel zuhant az alatta álló fiura, hogy az eszméletlenül esett össze. A mentők a közkórházba szállították az önkivületi állapotban levő sérültet, a kinek állapota a szenvedett súlyos belső sérülések következtében válságos.

— **Házalási tilalmak.** A kereskedelmi miniszter Bács-Bodrogh m. által a házaló kereskedésnek *Ókánizza* és *Csantavér* községek területén való eltiltásáról alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **Anyakönyvi hírek.** Halottak: Petrekánics Mária 2 napos, Margits Andrásné Rajcsics Matild 50 év, Vojnics P. Rókus 2 nap, Szekeres Gergely 13 nap, Osztrogonác Anna 22 nap, Zvekanov Ilona 6 nap. Eljegyzés: Kanyó Pál Micskó Veronát, Molnár János Sörös Máriát.

— **Az osztályorsójáték** mai húzásánál a következő nagyobb nyere-ményeket sorsoltak ki:

100.000 koronát nyert: 98107.
20.000 koronát nyert: 3745.
15.000 koronát nyert: 6991.
10.000 koronát nyertek: 61023
99181.
5000 koronát nyertek: 42671 49113
77528.
2000 koronát nyertek: 10296 28364
67260 69633 88402.
1000 koronát nyertek: 33886 38891
79577 104220.
500 koronát nyertek: 4728 6192
6696 11739 13314 13961 11005
21258 23750 24783 25118 25596
25616 26349 27656 27831 28461
29260 31946 32082 32201 35875
39300 41856 41946 42671 47369
50030 50576 51315 51275 58465
61013 63249 64642 69075 69912
74336 77883 77904 78155 79290
83766 85435 85610 85979 87197
91549 91556 93 04 93291 94493
96214 98289 99520 101397 102727
104066 108372 108645.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **A budapesti meteorológiai intézet jelentése** 1904. szeptember 6-án. Hőemelkedés és a déli részeken még kevés eső várható.

A nemzetközi szövetkezeti kongresszus.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, 1904. szept. 6.

Ma kezdődött a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének Budapestre összehívott VI. nagygyűlése. Az első nyilvános ülés a köztelek nagytermében volt, amely ez alkalomra teljesen megtelt a világ minden részéből összesereglett képviselőivel a nemzetközi szövetséghez tartozó szövetkezeteknek. A kormány képviselőjében

gróf Tisza István miniszterelnök és Plósz Sándor igazságügyminiszter jelent meg, Tallián földművelésügyi minisztert Makfalvai államtitkár képviselte. Ott voltak ezenkívül Henry Wolff, a nemzetközi szövetség elnöke és a szövetség központi bizottságának tagjai.

A nemzetközi nagygyűlést gróf Károlyi Sándor nyitotta meg.

Gróf Károlyi Sándor beszédét folyton fokozódó figyelemmel hallgatták a kongresszus tagjai, a beszéd végeztével pedig percekig tartó tapsorkán zugott fel.

Gróf Károlyi Sándor megnyitó beszéde után Henry Wolff, a szövetség elnöke ismertette a pénteken rendezendő belgrádi kirándulás módjait.

A napirend további részét Dr. Müller Jánosnak, a svájci fogyasztó szövetkezetek szövetsége vezértitkárnak előadása foglalta el.

Előadása kapcsán a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

A 6-ik nemzetközi szövetkezeti kongresszus áthatva attól a meggyőződéstől, hogy a fogyasztási szövetkezetek a mindennapi életszükségletek szállításánál fogva, a takarékosági ösztön kifejtésére, valamint a falusi munkásnép és a kis emberek jólétére nagy hatással van, épp úgy mint a nagy városokban a munkásnép jólétének emelésére: föl-hívja az összes szövetkezőket, hogy minden lehető teggének meg fogyasztási szövetkezet alapítására a falusi népesség körében.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, szept. 6.

A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Tegnap a késő esti órákban az a hír terjedt el, hogy Kuropatkin utóvédje jóformán megsemmisült. Hadseregének zöme a legnagyobb veszedelemben van, hogy körülzárják.

London, szept. 6.

A Daily Telegraphnak jelenti Csifuból tegnap este 2 óra 30 percről: Egy nagy rakomány lisztet szállító gőzös Port-Arthurba érkezett, ahol nagy lelkesedéssel üdvözölték. A 8. japán hadosztály Dalniban partraszállt az ostromló hadsereg erősítése végett. Port-Arthurban jóformán nincs már lőtakarmány. A főzélék-félék igen drágák. A kínai várost, hogy szabad kilövést nyerjenek, le akarják bontani. Száz menekülő tegnap ideérkezett Port-Arthurból és azt mondja, hogy Port-Arthurt augusztus 2-ától 31-ig szakadatlanul támadták, még pedig főleg kelet felől. A japánokat mindenütt nagy veszteségek közt visszaverték.

London, szept. 6.

Mindegyre világosabbá válik az oroszok veresége. A Standart tudósítója kiment az elhagyott harcra hol a halottak eltakarítását egész sereg kínai kuli végzi. A letartott, vérrel borított mezők s a puskaportól megfeketedett s ágyutűztől kiégett hegyoldalak vigasztalan benyomást keltnék. Legutóbbi jelentésében írja, hogy az oroszokat Liaojangból is és a Taicetól délre eső vidékről is elűzték már. Az oroszok átkelése előtt borzalmas jelenetek játszódtak le a megdagadt folyó partján. Az oroszok megkisérelték ugyan az ellentállást,

de a tulerőnek nem tudtak ellentállni s hanyatt-homlok rohantak az ügyis vadul tolongó seregnek. Ez betetőzte a katasztrófát. Tömérdek katonát szorítottak a Taice folyóba, akik mind menthetetlenül odavesztek. A városban szörnyű hírek keringenek az oroszok ottani veszteségeiről. Egész ezredeket emlitenek, melyek egy szálíg ottvesztek. Bizonyos, hogy töméntelen hadi felszerelés, ágyuk egész sokasága és rengeteg katona esett áldozatul a rendetlen futásnak.

London, szept. 6.

A Daily Cronicle jelenti Csifuból tegnapi: A Fortartur előtt álló japán hadsereg sokat szenved a láz-tól. A blokád egészen hatástalan, mert a helyőrséget bőségesen ellátják élelmiszerekkel. Nehezebb ellenben a lőszer pótlásának kérdése. A japánok naponta várják a hajóhad újabb kitörését.

A Liaojangnál lévő japán hadseregek Mukdent akarják téli hadiszállásukká tenni.

Pétervár, szept. 6.

A Russ című lapnak táviratozzák Mukdenből: Minthogy az ellenség 40 kilométernyire áll Mukdentől, megkezdte a város kiürítését. A cenzura további intézkedésig Karbinba költözött át. A távirati tudósítás ideiglenes félbeszakítása lehetséges.

Sanghai, szept. 5.

(Reuter.) Az Askold és Grossovoj orosz hajók legénysége Kinában marad és a szerződéses kikötőben lesz beszállásolva, ahol orosz konzulátusok vannak, mint Tiencsin, Csifu, Hankau, Sanghai és Puca. Most már bizonyos hogy az Askold rendkívül nagy lőszerkészletet vitt magával, még pedig 1:0 lövedéket minden nagy kalibérű ágyu számára és bőséges készletet a kiskalibérű ágyuk számára.

London, szept. 6.

A Morning Postnak jelenti Kuroki főhadiszállásáról 3-ról: Az oroszok úgy látszik erősebbek, mint feltették és kétségbeesett ellentállást fejtettek ki. Kuroki megkerülő oszlopát az orosz tüzéség erősen ágyuzta. A veszteségek azonban a rossz célzás következtében csekélyek voltak. Este az oroszok ellentámadást intéztek, melyet azonban visszavertek.

TAVIRATOK.

Miniszterek Budapesten.

Budapest, szept. 6. A miniszterelnök ma reggel fél hét órákor ne-jével és fiával Budapestre megérkezett. A miniszterelnök csütörtökig marad Budapesten és ugyancsak csütörtökön lesz a belügyminiszteriumban. Tisza István gróf ma megjelent a szövetkezetek nemzetközi kongresszusán. A miniszterelnök és családja ma Sándor János államtitkárhoz voltak hivatalosak ebédre. Nyíry Sándor honvédelmi miniszter ma Budapestre érkezett.

Kiadják-e Lujza hercegnőt?

Budapest, szept. 6. Még mindig titok az a rejtékely, ahol Koburg Lujza hercegasszony a férje üldözése elől rejtőzik. A kinos affér azonban az érdekes jogi viták egész halmazát támasztotta fel. Szabad-e, lehet-e a külföldi területre menekült hercegnő kiadását kérni? Az osztrák hatóság, az eddigiekből ítélve, mindenestre követelni fogja a hercegasszony kiadását; de nem így vélekednek a hercegasszony hazájában, Belgiumban.

Az emberi jogok ligája — mint Belgiumból jelentik nekünk — a svájci kormányhoz iratot akar intézni s abban kérni, hogy a hercegasszonyt ne adassa ki Svájc, ha az osztrák hatóság követelné. Ennek a kérdésnek már volt hasonló esete a nyolcvanas évek kezdetén, amikor Natália volt szerb királyné megszöktette a fiát, a szerencsétlen végű Sándort. A királyné, aki akkor Milán királyi pörösködött, ily módon akart bosszút állani. Milán király azonban fellármázta egész Európát s az összes hatóságokat kérte segítségül, hogy visszanyerje a fiát. Több napi titokzatos rejtőzködés után Natália végre felbukkant Wiesbadenben egy szállóban. Ott aztán megkereste a királynét egy magasrangú hivatalnok és elvette tőle a herceget.

Egy herceg szerencsétlensége.

Budapest, szept. 6. Münchenből jelentik: Lajos Vilmos bajor herceg tegnap a regensburgi hadgyakorlatok terepén lovával felbukott. A herceg szülei Károly Tivadar herceg és neje ma délelőtt fiukhoz utaztak.

Nagy sztrájk.

Budapest, szept. 6. Körülbelül három ezer kőműves munkás került ma össze a Trieszti nőhöz címzett vendéglőben, akik a bojkottált építőknél voltak alkalmazva. Tíz órákor nyitotta meg a gyűlést Galbay Sándor elnök. A rendőrség részéről Tóth kerületi kapitány volt jelen. A gyűlésre idegent be nem engedtek, még hírlapírókat sem. Az elnök megnyitó beszédében kitartásra buzdítja a sztrájkolókat.

A cár utja.

Budapest, szept. 6. Pétervárról jelentik: Tegnap délután Miklós cár Mária Feodorowna özvegy cárnéval, Alexandrovics Mihály, Alexandrovics Alexij, Mihajlovics Sándor nagyhercegekkel és Xénia nagyhercegnővel Kronstadtba ment, ahol az Oleg cirkálón tartózkodott. A császár azután megsejmelte az Orel páncéloshajót és az Alexandra császári yachton szemlélt tartott a kikötőben lévő hajóraj felett, amely a Kniaz, Suvolow, Borodino, III. Sándor cár, Navarin, Sissojoj-Velikij, Osljabja páncéloshajókból és a Svetlana, Aurora, Dimitrij, Donskoj, Alma és Nachimotengernagy cirkálókból állott. A legénység mindenütt lelkesedéssel üdvözölte a cárt.

SPORT.

Lóverseny. Zomborban október 9-én és 10-én rendezik a vármegyei gazdasági egyesület lóversenyeit.

Az első napon öt futam lesz: a bács-bodrogh vármegyei gazdák sikversenye, távolság 1400 méter. Lovaregylet díja (sikverseny), távolság 1600 méter. Akadályverseny (zombori hölgyek díja), távolság 4000 méter, Urlovasok díja (sikverseny), távolság 1800 méter; sikverseny, távolság 1300 méter.

Második nap. akadályverseny (bácskai hölgyek díja), távolság 4000 mt.; államdíj, sikverseny, távolság 2000 méter; vigaszverseny, távolság 1200 méter; ezután következik 10 kilométeres kettős fogatu ügetőverseny.

Nevezni lehet Szalay Frigyes versenytitkárnál Zomborban, akinél a

beiratási díjak a nevezéskor, az indulási díjak pedig az indulás előtt lefizetendők.

Football verseny. Folyó évi szept. 11-én d. u. 3¹/₂ órákor fog mérkőzni a városligetben a Bpesti III. ker. Torna és Vivó egyesület a Szabadkai Sport egyesülettel. A mérkőzést nagy érdeklődéssel várja a közönség, mivel most fog elválni a két szabadkai csapat között, melyik a jobbik, mert a multkori verseny 4—2-vel végződött a budapestiek javára. Bővebb értesítést nyújtanak a holnapi falragaszok.

KÖZGAZDASÁG.

A szárított burgonyáról.

Magyarországon még nem, de Németországban már hosszabb idő óta abrakoltatják a szárított burgonyát, miről a kísérletezők egyhangulag kedvezően nyilatkoznak. Az idevágó nyilatkozatokból a következőket adjuk közre:

Emésztési zavarokat, vagy más kedvezőtlen tüneteket semely állatnemen nem tapasztaltak. A lovak a szárított burgonyát mohón zabálják, anélkül, hogy nagyobb mérvű izzadás lett volna rajtuk észrevehető. A tejelő állatok tejadás emelkedést mutattak s azok szép borjúkat ellettek. A fiatal barmok erős étvágy mellett jól gyarapodtak. A göböl a szárított burgonyától rohamosan gömbölyödött és sok gerinchus képződést mutatott. Az igásokrök — nagy erőtakarmány megtakarítása mellett — előbbi kitartó erejüket teljesen megtartották.

A sertéseknél azt tapasztalták, hogy azoknál, a nyers burgonya etetésével — előfordulni szokott betegségek a szárított burgonya etetésével elmaradtak. A szárított burgonya abrakoltatást legtöbbszörre akként eszközölték, hogy azt néhány órával a felhasználás előtt vízzel vagy só-ványtejjel megnedvesítették. Szárak alakban ritkán adják. A sertéseknél szánt anyagot forró vízzel vagy gőzzel le is szokták forrázni. A felabrakoltatott szárított burgonya tömege lovaknál 2 kilogrammot (2 kg. zab helyett) és 25—5 kilogrammot tett ki ugyanannyi kukorica helyett. Növendékállatok és tejelő barmok 1 kilogrammot, sertések 0.5 egész 1.5 kilogrammot kaptak darabonként és naponként. A hiányzó sótartalmat szárított melasseszeletekkel próbálták feljavítani és pedig jó eredménnyel.

Budapesti gabonatözsde

— Szept. 6. —

Déli zárlat: Buza ápr.-re 10.31.—10.78, buza máj. 1904 ———, buza okt. 10.50—10.48 rozs ápr.-ra 8.27—8.25, rozs májusra ———, rozs okt.-re 7.92—7.8,5 zab áprilisra 7.41—7.40, zab ———, zab okt.-re 7.11—7.10, teng. szept. 1904. 7.28—7.27, tengeri szept. ———, teng. máj. 1905. 7.35—7.33, tengeri ———, repce ———, repce aug. ———

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Írta: Dugovich Imre. 12.

A következő pillanatban Zsenó leugrott a lováról, a kantárszárat átadta társának, ő maga pedig eltűnt a meredeket borító rengeteg sötét sűrűjében.

A két hátramaradt tovább üggett a rendes uton, míg Zsenó, a barjaktár, a suhogó rengetegben ereszkedett le a meredeken. Egy-egy erősebb szélrohamra fel-felzudult az erdő. Az ágak nyikorgása siró panaszként elegyedett a zugásba. Mint a hiuz, csuszott a barjaktár fától fáig. Két-három percig tarthatott a veszedelmes ut, mikor az erdő sötétsége megszakadt. Néhány lépésnyi tisztásra ért Zsenó. A tisztást a mélységből felnyuló százados bükkök koronái szegélyezték. A völgyre, a hegyekre feketeséget öntő felhők félelmes rohanással közeledtek. A barjaktár a tisztás szélére csuszott. Térdenállva tekintett le a mélységbe. A fák kiemelkedő koronája után ítélve, mint a százados bükkök félmagassága, oly mély lehetett a függőleges szakadék. A barjaktár nem látott le a mélyére. Jobbra, balra lekintett, hiuz szemével mérve a keskeny tisztás hosszát. Negyedórai veszteséggel kerülhetne volna meg a szakadékot. Felemelkedett, leoldotta széles selyem pojászatát (hosszu derekóv) a derekáról, ketté hasította hosszában, s a két szallag végeit összekötötte.

Ezután térdén csuszva tapogatta a szakadék szélét. Néhány pillanatnyi tapogatózás után megtalálta amit keresett. A szakadék oldalából gyökér nyult ki. A következő pillanatban a gyökérre kötötte a pojász végét. Hatalmasat rántott rajta, hogy megtudja, tart-e a kötés.

A felhők már a Goléma Dragona lába fölött rohantak. Az erdő zugása állandóbb lett. Zsenó megfogta a gyökeret, leereszkedett a függőleges aszpidfalra, s azután kezdett lefelé csuszni a pojászon.

Egy-egy kirugó aszpidtáblán megakadt a lába. Ellökte magát a faltól s ereszkedett tovább, nem törődve azzal, hogy karját, kezét felhasíthatja a kiálló éles kő. Három perc alatt a pojász végére ért. Lába alatt szilárd talajt érzett. A aszpidfal rézsut szakadt az erdő talajába. Most már a sötétben is tudta magát tájékozni. Az ugynevezett keresztől csak néhány pernyi futás választotta el. Átrohant az uton, s azután ismét óvatosan csuszott fától fáig, kémlelve az erdőt. mintha üldözött lett volna. Nem messze az ut szélétől megállt egy vastag bükk mellett, melyre deszka volt keresztbe szegezve. Kirántotta bőr övébe dugott hosszú pisztolyát s agyával ütni kezdte a deszkát.

Mint a kelepelő hangja, vegyült az így támasztott zaj az erdő zugásába. A hegycsucsot megszálló felhők méhét villámok hasogatták. A villámok fényét rövid, tompa moraj követte, mint a vajudó felhők fájdalmas jajai. Azután megeredt az eső, melynek suhogásában lassan-lassan halt el a lomboknak zaja és a szélnek zugása.

Alig hogy félbehagyta a kelepélést, egy hang szólalt meg a barjaktár háta mögött:

— Üdvözöllek, jó egészséget Zsenó. Zsenó megfordult, s izgatottságtól remegő hangon fogadta az üdvözlést:

— Jó egészséget, Blagojo. Honnan jöttél, hogy lépteidnek zörejét nem hallottam.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: AZ ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

1612/904. eln. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál egy évi 1400 korona fizetéssel javadalmazott és nyugdíj-jogosultsággal összekötött szállásbiztosítási állás jövén üresedésbe, arra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket *f. évi szeptember hó 30-ának délután 5 órájáig* Schmausz Endre főispán ur öméltóságánál annál is inkább nyújtsák be, mert elkésve érkezett, vagy hiányosan felszerelt kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Szabadkán, 1904. szept. hó 5-én.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

16681/904. tan. szám.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint a város területén nevezetesen:

1. A deszkási,
2. A sáskalapsi,
3. A zsirskuti,
4. zsdralói,
5. Földijárási,
6. A Szkenderjárási,
7. A Tölgyfási,
8. A radonováci,
9. " " mezők,
10. Kőrös-éri,
11. A ludasi tó,
12. A tuki ugarok,
13. A napkeleti és napnyugati ugarok,
14. A csantavéri uradalmi,
15. A bajmoki plága,
16. A csikeriai és tavankuti,
17. A hajdu-járási területeken gyakorlódó

vadászati jogok

1904. évi január hó 1-től 1910. évi július hó 31-ig terjedő 6 1/2 évre folyó évi szeptember hó 8-ik napján d. e. 10 órakor a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános árveresen haszonbérbe fognak adni.

Melyre az érdekeltek meghívottnak azzal, miszerint tartoznak az árverés megkezdésekor területenként megállapított kikiáltási ár 100% bántópenzül letenni, mely összeg az utolsó évi haszonbérbe fog betudatni.

Kikiáltási ár:

1. A napkeleti és napnyugati ugarokra . . . 600 kor.
2. A csantavéri urad. földre 300 "
3. A ludasi tó, Deszkás, Csikeria, Tavankut, Kőrös és tuki ugar. k és radonováci erdőkre . . . 200 "
4. Hajdu-járára . . . 400 "
5. Többi területekre . . . 100 "

Utoajánlatok el nem fogadtnak. Egyébb feltételek a gazdasági ügyosztályban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1904. évi augusztus hó 30-án.

Városi tanács.

SAVANYÚ!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy igen sok szép

Vizes uborkát és paprikát

tettem el, amelynek eltevése az idén különösen sikerült. Ezen a téren több évi tapasztalattal bírva, biztosítom a n. é. közönséget, hogy minden tekintetben kifogom elégiteni.

Elárusítás nagyban és kicsinyben.

A megrendelés telephon utján is eszközölhető. 50 darabtól felfelé pedig házhoz szállítok. Szives pártfogást kérek

Bernstein Emil

Telephon 269. III., Csantavéri-ut.

Szenzációs fűző ujdonság!

K. & B.

Recarnier Corset

különleges, eddig még teljesen ismeretlen szerkezetével a legerősebb hölgy derekának is nem sejtethető karcuságot kölcsönöz és ezzel kényelmetlenség és melegség által nem befolytolt divatos tartást biztosít.

K. & B.

Ariadne-Corset

az egyedüli mider, amely rendkívül különleges összeállításánál fogva a szív és tüdő teljesen akadálytalan működését biztosítja, emellett azonban a legdivatosabb és lelegegységesebb természet kölcsönöz.

Szabadkán egyedüli elárusító:
Schreier Rózsika

Kossuth-utca Dr. Dominus-féle ház.

Párisi és brüsszeli modell fűzők nagy raktára.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések feivételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt, | Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást, | Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat, |
|--|---|---|

vagy a ki

valamely betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmegyei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsmegye Napló ára 2 fillér kapható: Vig Zsigm. Sándor könyv és papír kereskedésében főtér. Heumann Mór könyv és papír kereskedésében főtér. Meznerics József fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett Tenner B. dohány tőzsde és jáékárú üzletében Kossuth-u.	Erdélyi D. és Társa dohány nagy tőzsde Kossuth utca. Beck Sándor fűszer és liszt üzlete a törvénytörvényekkel szemben. Herczi József fűszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán. Krécsi A. Nándor könyv és papír kereskedésében Deák-u. Gerber Jakab dohány tőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.	Nojések Géza fűszer és csemege üzletében Damjanich és Hercegyi utca sarkán. PALICSON Menczel Mihály fűszer és csemege üzletében Spitzer és Klein fűszer és csemege üzletében Rudics-u. Kiadóhivatalunkoz intézett levelek csakis helyleggel továbbíthatnak.
--	---	---

Kovács-utcában egy nagyobb lakás hozzátartozó mellékkelhelyiségekkel és egy nagy istálló azonnal kiadó Bővebbet a kiadóhivatalban. 475

Fekete szem éjszakája levele van a kiadóban, melyet csak úgy vehet át, ha néhány sort küld a kiadóba 476

Őszi rózsza mai napon levelét átveheti a kiadóban. 477

Fiatal emberek! Ki volna hajlandó szép hölgy társaságában naponta néhány kellemes órát eltölteni Leveleket a kiadóba kérem »Gézs.« j. alatt intézni. 478

Egy külön bejárattal díszesen butorozott alkovszoba a Kossuth utcában azonnal kiadó. Cim a kiadóban. 456.

Gimnázium közelében két jobb házból való diák teljes ellátást nyerhet. Cim a kiadóban. 449.

Eladó három uri lakásból álló modern ház 3000 korona lefizetéssel átvehető. Cim a kiadóban. 471.

Több butorozott szoba azonnal, esetleg elsejétől kezdve kiadó. Cimek a kiadóba megtudhatók. 479

Pallas Lexikon jutányos áron eladó Fibik Imre keztyűsnél, Kossuth-utca. 474.

HALLATLAN KEDVEZMÉNY
Pártos Hermannál!

Bármily óra rendes javítása 2 évi jótállás mellett 75 kr.

Egy óra üveg frt —.10	Inga óra 4 frttől feljebb
Egy pontosan járó ebresztő óra 1.50	Arany gyűrűk 2 frttől feljebb
Valodi nickel zsebórák 3 frttől feljebb	Arany függők 1 frttől feljebb
Kétfedelű ezüst zsebórák 5.50 fe jebb	különféle árban.

Valodi tájték pipák 1.50 feljebb. Javitó műhely aranyműves és ékszer munkákban.

JAVÍTÁSOK GYORSAN S PONTOSAN KÉSZÍTETNEK.

Photo-email képek készítése arany-, ezüst- és dublé keretben. Mindenféle ékszer muukák ujonnan elkészítése jutányosan.

Gazdák figyelmébe!

Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani, aki tehenitől és kecskétől több és jobb minőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egy szóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan 5 kilós próbaküldeményt 5 koronáért küldünk postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan por bámulatos hatásáról.

Központi foraktár: Manhattan Electrophor Vállalat Bpest, VIII., Aggteleki-u. 15.

Kol? Kladek és Hamburger könyvnyomdájában készülnék a legszebb nyomtatványok.